

Vem tar ansvar för mellanrummen? eller hur vi hanterar konflikter i kollektivhuset

Kanske borde en kurs i konflikthantering vara obligatorisk för alla som vill flytta in i ett kollektivhus. För en sak är klar. Även om livet i huset bjuder på övervägande solsken kommer det att regna ibland. Vad gör man då?

Vår familj har bott i Regnbågen i Lund sedan huset byggdes 1989, vi flyttade in samtidigt som yngsta dottern föddes. I dag är vi sju hushåll kvar av ursprungliga nitton. Huset har genomgått ett generationsskifte och har åter många småbarn i huset. På gott och ont.

Barnen ger liv, rörelse och glädje. Det är de som verkligen förstår att utnyttja husets alla möjligheter och utrymmen. Samtidigt är de högljudda, skräpar ner och har sönder grejer.

Vi har aldrig riktigt lyckas lösa frågan om vem som har ansvar för våra gemensamma ytor. De som utgör en mellanzon, inte privata men heller inte offentliga. Det är lätt hänt att tro att Någon Annan ska plocka bort pizzakartonger, ställa undan disk eller vattna blommor i vardagsrummet. När vi flyttade in trodde vi nog att detta skulle lösa sig av sig själv – den som såg en torr blomma skulle vattna den, och hur krångligt är det egentligen att ta ut de kvarglömda tekopparna till köket?

DET VISADE SIG INTE alls vara så enkelt. Även den mest ordningsamma kan tröttna på att vara den som ständigt plockar efter andra. Också den som har det hur prydligt som helst i sitt eget hem kan finna sig ta stora kliv över leksakshögen i det gemensamma vardagsrummet.

För tillfället har vi tyst utemiljö sedan den stora studsattan, placerad mitt på vår gemensamma gård, gått sönder. Kring den har diskussionerna gått heta. Familjer

Adrian Ortman gillar studsattan men alla är inte lika förtjusta.

med mycket små barn har känt sig oroliga av de större ungarnas, stundom häftiga, hoppande. Tonåringar har klagat på att de inte kunnat sova på grund av morgontidigt studsande. Några vuxna har tyckt att studsattan utgjort ett både ljud- och utseendemässigt störande inslag. En majoritet av husets invånare – särskilt de familjer vars barn hoppat mycket – har emellertid älskat den. Hur har vi hanterat detta?

I BÖRJAN GICK DET INTE ALLS BRA. Några försök till diskussioner över fredagsmaten slutade i upprörda känslor både från dem

som ifrågasatte mattan och dem som älskade den. Kompromissförslag – som att börja studsa senare på helgerna eller att göra studsuppehåll om någon stördes – fick ljumma mottaganden och blev, såvitt jag kan minnas, aldrig förverkligade.

Så småningom blev studsattan accepterad av de flesta. Det är svårt att hävda att vi nådde konsensus genom att resonera oss fram till en lösning. Men vi lärde oss att inte ta upp potentiellt känsliga diskussioner just på fredagskvällen när många är trötta.

För egen del tycker jag att studsattan är både gnälligt gnisslig och hiskeligt ful. ▶

Mer hållbar livsstil i kollektivhus

Något viktigt har hänt: Vi är inte längre en minoritet som pratar om hur vi ska lära oss leva på ett annat sätt, om det ska bli någon ordning med miljön. Men, som alla vet, prata räcker länge, att göra något mer än litet sopsortering kan kännas oöverstigit.

Nu är kollektivboendet en viktig social gemenskap. Där kan man gemensamt ta tag i frågan hur vi ändrar vårt sätt att leva, där kan man hitta fram till olika gemensamma åtgärder i den riktningen.

Vi i de rika samhällena har en formidabel utmaning: vi måste återigen lära oss ordet **(1)** hushållning med ting och material; **(2)** hushålla med energi i alla former; **(3)** minska nedsmutsningen av naturen. I alla tre fallen ger kollektivboende många möjligheter att förbättra livsföringen som är svårare, rentav omöjliga, att genomföra i det enskilda boendet.

Martin Larsson med Alice på magen och Anna Wennerholm serverar maten i kollektivhuset Slottet.

Mina rader nedan kan läsas som en fråga till olika kollektivhus: Vad händer i ert hus i sådana frågor? Har ni börjat prata på allvar om dem, har ni hittat fram till förändringar? Är det svårt att enas?

Hur ska man gå tillväga? Jag hoppas Nyhetsbrevet översvämmas av spännande svar och förslag.

BERTIL EGERÖ

Hushålla med ting och material

Konsumerar man mindre genom att bo i kollektivhus? Det gemensamma boendet ger sådana möjligheter: man kan dela på tidningar, tidskrifter och pocketböcker, verktyg, symaskin, strykjärn, ja till och med cyklar och fritidsutrustning. Allt i det egna köket som behövs för större fester kan man låna från storköket. Man kan ha gemensamma TV- och videoapparater, datorer, scanners och kopiatorer. Man kan låna någon annans bil i stället för att ha en egen. Man kanske till och med kan utnyttja någon grannes fritidshus som ändå står tomt i långa perioder.

De kollektivboende som själva ritat sitt kollektivhus kan välja att ha mindre lägenheter när de kan utnyttja gemensamma lokaler för privata middagar och fester.

Det verkar bli alltmer populärt att

köpa »second hand«, dvs begagnade kläder och andra ting. Gemensamt boende inbjuder faktiskt till en egen »bytesmarknad« någonstans i huset, där man placerar allt användbart man inte längre behöver, och gör sina fynd bland det andra lagt dit. Räcker utrymmena kan man som sockenstugan i Stockholm ordna loppmarknad för hela grannskapet.

Media rapporterar allt oftare om unga människor som fastnat i ett köpberoende lika svårt att bryta som drogberoendet. Vi är alla utsatta för marknadens uppmaningar att »byta kök«, »slänga den gamla TV'n« eller »skaffa ny soffa«. Faller vi för dem innebär det ofta att vi slänger fullt användbara ting, som krävt råvaror och energi till den färdiga produkten. I det gemensamma boendet kan vi samtala om vad det betyder att byta

köksskåp, byta till en modernare TV etc. Kanske slutar sådana samtal med att köket enbart renoveras och TV-apparater byter ägare.

Hushålla med energi

Allting vi köper innehåller energi – i själva råvaran och dess förädling liksom i tillverkningen av varan, i transporter, i omslag osv. I den meningen hör allt som sägs under punkt 1 också hemma här.

En del kanske flyttar från sin villa till ett kollektivhus. En sådan flytt ger stora energivinster bara i att bo i ett hus med gemensam uppvärmning.

Kollektivhusets nav anses ofta vara den gemensamma måltiden. Att laga mat kollektivt är en stor energibesparing jämfört med om varje hushåll

Vem tar ansvar...

Men jag ser ju hur roligt hopparna har. Och det finns så mycket annat som jag gillar högt och rent.

DEN GEMENSAMMA MATEN. Den opretentiösa samvaron. Inte minst den på gården där det är lätt att slå sig ner med en kopp

kaffe på dagen eller dröja sig kvar i kvällsolen efter maten. De fina lokalerna där det är så lätt att ordna fest. Enskilda initiativ som när några grannar gick samman och ordnade en välbesökt loppis i huset. Tryggheten i att alltid kunna få hjälp när det kniper, vare sig det handlar

om att dra igång bilen, få blommorna vattnade eller låna en bok.

Men ändå. Konflikterna finns och ibland tär de. Hur gör ni som bor i andra hus?

ANNE JALAKAS
REGNBÄGEN LUND

lagar själv. Ju fler veckodagar det lagas gemensam mat, desto bättre. Ju mer inköp av stora förpackningar, ju mer av lokalt producerade råvaror, desto bättre.

Rationellt utnyttjande av tvättmaskiner och torkrum minskar energianvändningen. Det handlar om att alltid fylla tvättmaskinen, till exempel genom att lägga in gemensam tvätt med den enskilda; att torka i gemensamt torkrum vars värme gynnar flera hushåll.

Finns bastu kan den utnyttjas av flera personer och grupper efter varandra.

Den kollektiva gemenskapen ger möjlighet att hjälpa varandra att komma ihåg att spara ström hemmavid – släcka lampor, slå av apparater etc. Man kan också komma överens om att alla ska ha lågenergilampor, liksom att dra ner rumstemperaturen någon eller några grader – det betyder mycket för energihushållningen.

Minska nedsmutsningen

Näja, smutsa ner gör vi inte längre. Sverige hålls rent. Så tänker du kanske.

Men berg av bortslängda ting är nedsmutsning. Fel tvättmedel smutsar ner vattnet. Söförförbränning ger avgaser. Resande med bil, buss, flyg lämnar farliga ämnen i atmosfären.

Många kollektiv startar kompostering av matrester. Det kan halvera kökssoptorna och väl skött ge härlig gödseljord till uteplatser och kolonilotter. Kollektivet kan besluta om gemensamt inköp av miljövänliga tvätt- och diskmedel, hushållspapper och WC-papper.

Att hålla en inre bytesmarknad för begagnade ting (se ovan) är ett utmärkt sätt att även minska nedsmutsningen.

Resandet är ofta ett känsligt ämne. Det är svårt att organisera en egen bilpool, inte ens en cykelpool fungerar alltid när ingen vill laga punkteringen och nycklarna försvinner. Men låna/hyra ut sitt fordon till en granne blir mycket lättare när man bor i samma hus.

Våra semesterresor till andra världsdelar är inte precis miljövänliga, men många av oss vill inte gärna avstå från dem. Kollektivets sociala gemenskap kan i många fall tillåta att man samtalar om sådana val, gör alla sina medlemmar medvetna om betydelsen av deras resvanor för vår gemensamma miljö.

Ovan: Kollektivhus NUs styrelse 2007. Från vänster Johanna Ågren, Hans von Zeipel, Elsa Grip, Dick Urban Vestbro, Elisabeth Olszon, Wilhelm Caspary, John Fletcher och Viktor Gustafsson. Frånvarande: Ingid Sillén.

Bilden till vänster: Ylva Sandström, SABO och Gunnel Torstensson från Socialstyrelsen deltog i forskarseminariet.

Årsmöte i Kollektivhus NU

Lördag 17 mars hade Kollektivhus NU ett välbesökt årsmöte i kollektivhuset Fullersta Backe i Huddinge utanför Stockholm.

Ett trettiotal deltagare var med på årsmötet och den efterföljande festen. Inofficiellt började dock det hela med ett tvåtimmars forskarseminarium på förmiddagen. Detta var mycket givande och en mängd idéer och synpunkter kom fram. Tre arbetsgrupper bildades med olika uppgifter. En skulle försöka få fram en film om kollektivhus.

Årsmötet som öppnades av vår ordförande Dick Urban ägde sedan rum på eftermiddagen med ett livligt diskuterande mellan deltagarna. Det var mer konstruktiva förslag än kritik som ventilerades och detta verifierades av att styrelsen efter beslutet om ansvarsfrihet fick en applåd. Ingen i styrelsen ansåg att de hade fullgjort sitt varv varför alla valdes om. Dessutom nyvaldes Johanna Ågren från just Fullersta Backe som suppleant. Verksamhetsplanen, budgeten och medlemsavgiften var sedan de punkter som väckte den största diskussionslustan. Den

påbörjade handboken om kollektivhus presenterades också. För mer detaljer se protokollet från mötet.

Efter årsmötet höll Bertil Egerö, sociolog och demograf ett inspirerande och stimulerande kåseri om bland annat det skriande behovet av fler unga till vår åldrande befolkning i Sverige och Europa. Han pekade på överskottet av unga i framförallt Afrika. Slutsatsen fick man dra själv.

Därefter var det dags för den sedvanliga (andra gången) tipspromenaden med kluriga kollektivhusfrågor där en fråga handlade om släktskapet mellan flera aktivister i den svenska kollektivhusrörelsen. Kombinerat med detta ägde visning av huset rum.

Kvällen avslutades sedan med en trevlig fest i husets matsal med kyckling, vin och en farlig (om man måste tänka på vikten) men mycket god efterrätt. Styrelsen tackar arrangörerna för ett mycket välordnat och trevligt arrangemang.

HANS VON ZEIPEL

Rapport från seminariet kan beställas från Elisabeth Olszon elisabeth.olszon@telia.com

HANDBOK FÖR KOLLEKTIVHUS

Kollektivhus NU ger ut en handbok för kollektivhus i samarbete med SABO. Handboken är tänkt att fungera som ett stöd i olika faser i kollektivhusens liv – allt från planering av framtida hus och val av upplåtelseform, till hur nuvarande hus kan organiseras för att överleva och förbättras. Dessutom kommer handboken att presentera idéer om vad kollektivhus kan tillföra individer och samhälle, fungera som referensmaterial för existerande kollektivhus, vara ett stöd för den som vill skriva artiklar eller delta i debatter kring olika boendeformer mm. Boken kommer ut i september.

Har ni idéer, kontakta Elsa Grip tel 046-12 00 04 eller e-post: elsa@slottet.org

Sång och musik är viktiga på Slottets fester.

När Slottet fyllde 20 år

Intro: (deklamation, ngn)

Det var en gång ett stort o stiltigt slott
En skådeplats för många skilda öden
Från början var det rent otroligt flott
Det vackraste man dittills sett i Nöden
Men plötsligt hade sex decennier gått
Och huset hotades av rivningsdöden
Förfallet hade blivit slottets lott.

Det var en gång en grupp som hette KIL
Med obestämda kollektivideér
Som redan travat många hundra mil
Längst förortsstråk o innerstadsalléer
Och sökt ett ruckel, inte utan stil
att bygga om med hjälp av goda feer
De såg nu på varandra med ett smil
Och resultatet ser ni här breve´ er.

HÄR BOR NU

*(mel pojken som skulle döpas,
Hasse Alfredsson)*

Elsa Bertil Daniel
Svante Karin Tanja
Pehr Hans Karin o Birgitta
Lennart Ulla Axel Magge
Petter Olof Marcus Anna

Britta Yllet Lennart
Karin Karin Ami
Anders Babs o Manuela
Martin Anna Solveigs katter
Och så Solveig själv

(Mel Elvira Madigan) brumm-intro
hmmm
Underliga saker hända
Än i våra dar minsann
::Underligast är dock denna
Att vi hittade varann!::

Tvenne år av diskussioner
många dagar här förrann
::planer drömmar och visioner
stöttes blöttes mot varann::

Stadgar mål och paragrafer
Husets vett och etikett
::formuleras och numreras
annars blir det inte rätt::

In på Slottet alla flytta
Bodde här i lust o nöd
::Smekmånadens lycka glödde
– sen blev den mer blek än röd::

FÖR ...

(mel Tage Danielsson)
Alla kan ju inte älska alla här i världen
Bland andra har jag särskilt svårt att
älska er
Ja kärleken är märkelig och sällsynt
ja det är den

Och särskilt sällsynt bliver den när er
man ser.
Nej alla kan ju inte älska alla här i världen,
bland andra har jag särskilt svårt att älska
er!

kakafoni:

Ho ho – Nu ska alla lyssna på mig! Varför
är det inte mer vegetariskt? – Jag vill ha
mer kött! Annars blir det ingen brandövning!
När blir det brandövning? Vems är
spjålsången? *Sätt gul tejp på din cykel!* - Fy
en sån ful matta! *När ska vi ha möte?*
*Måndagar går inte, vi har ju alltid onsdag
o söndag!!* Kartonger i den lilla tunnan,
papper i den stora tunnan. –Var ska granen
stå?? *Vem blir Lucia?*

–Vem har knyckt våra teskedar – vi hade
53, nu är det bara 15 – Jag har fått med
mig tre svarta herrstrumpor! *Behövs verkligen
en kopiator?* Vems är mopeden? *Det ser
gräsligt ut på vinden!!* Det har vi ju
bestämt – Vad har vi bestämt? Nej vi kan
ju inte ändra på något, så här har vi ju alltid
gjort. – När blir det brandövning??
Hjälp, jag såg en råtta i komposten!

(mel mina gyllene skor)

Kollektiv, kollektiv, jaa tänk ett sånt liv,
laga mat och städa, bråk och kiv!
Folk tycker inte vi är kloka
Som bor i ett kollektiv
Huur kan ni stå ut, Ja hur kan ni stå ut
Knappt ett år, sen pajar allt akut!!
Aldrig tror vi sånt ska vara
Nej usch det måste ta slut!

MEN – långsamt

Kan ni tro, vi kan bo
Här i freed o ro
Efter tjugo år i kollektiv
Och nu så vill vi alla fira
Att Slottet finns i vårt liv!

SKÅL!

Visan är författad av Karin Palm-Lindén och Markus
Unosson till Slottets 20-årsfest i sept 2004.

En notis från Yxan i Landskrona

När Elsie, hela husets farmor/mormor,
fyllde 70 år, samlades alla kollektivhusets
22 ungar innan dagis och skolan började.
Alla hade varsin ros i handen att ge Elsie.
Pappa Anders frågade sin unge son efteråt
om Elsie blev glad, och fick svaret: »Näh,
hon bara grät.«

Upprop till Svenska Bostäder: **Sälj inte ut kollektivhusen!**

Ungefär hälften av hyresgästerna i kollektivhusen Trekanten, Rio och Södra Station i Stockholm har skrivit under ett upprop där man vädjar till Svenska Bostäder att göra ett undantag för kollektivhusen när det gäller utförsäljning av allmännyttan.

Initiativet till uppropet har tagits av en grupp i Trekanten där diskussionerna om bostadsrätt eller ej varit intensiva det senaste året.

– Vi är oroliga för att en ombildning till bostadsrätter kommer att avkollektivisera husen, säger Ulrika Egerö i Trekanten. Kollektivhusen är ju bra alternativ till privata bostadsrättsföreningar. Vi har inflytande över boendemiljön samtidigt som det är tryggt som hyresgäst att ha en

professionell fastighetsförvaltning.

Uppropet pekar på att kollektivhusen erbjuder ett tryggt boende där man hjälper och stödjer varandra och där vardagspusslet underlättas.

Andra aspekter som tas upp är det åldersblandade boendet, på flera ställen insprängda lägenheter för människor med olika slag av fysisk funktionsnedsättning, att människor kommer i kontakt med varandra i vardagliga göromål. Vidare den sociala gemenskapen som bidrar till en ökad trygghet i boendet och ett socialt skyddsnät både för barn, föräldrar, ensamhushåll och äldre.

– Det finns en risk att ett hus som omvandlas till bostadsrätt så småningom inte längre fungerar som kollektivhus,

säger Ulrika Egerö. Lägenheterna säljs till högstbjudande och efter hand tas de över av personer med svalt eller inget intresse för det kollektiva. Nästa steg är att de gemensamma utrymmena säljs för att en majoritet hellre ser lägre månadsavgifter än tillgång till lokalerna varvid de kollektiva verksamheterna riskerar att upphöra.

– Om kollektivhusen tillåts att omvandlas till privata bostadsrätter kommer den sociala resurs som kollektivhusen i dag utgör både för enskilda hushåll och för samhället i stort att försvinna. För oss som valt att bo i kollektivhus finns inte många likvärdiga alternativ. För dem som vill äga sitt boende är utbudet däremot stort, avslutar hon.

INGRID SILLÉN

Lundamodellen

– husen skapas av de blivande boende i gemensamt arbete. Inte åt dem.

När jag har skrivit om kollektivhus har jag använt ordet 'lundamodellen' för att beteckna karaktären på kollektivhusen i Lund, och deras tillkomst. Andra har också använt ordet. Nu får jag möjlighet att ge en bakgrund.

I slutet av 70-talet började en förnyelse av kollektivhustanken. Striden i Olle Engkvists Hässelby familjehotell står som en dramatisk brytpunkt. Fokus skiftade från hus till boende, från service till gemenskap. Löneutvecklingen i samhället omöjliggjorde anställd personal. Runt om i landet växte insikten fram – arbetsgemenskap är det självklara (och enda) alternativet. Initiativ togs, i gräsrotterna det mesta. Olika på olika håll.

De första husen i det nya blev snart till, inflyttade blev Stacken -80; Stolplyckan -81; Yxan -83; Slottet -84 osv. Ombyggnader av större och mindre hus och den kommunala storsatsningen Stolplyckan.

Vad hade hänt?

I Lund hade en grupp idealister 1978 för- mått bostadsförmedlingen (likadant i

Malmö) att inrätta kollektivhuskö. Den växte snabbt (till 400). Den blev incitament till ett försök från Studentbostäder att föreslå en omvandling av ett par fastigheter till kollektivhus. Den processen misslyckades, men tände en vrede som skapade KiL, föreningen för kollektivhus i Lund. Processer inleddes som gav tre hus i snabb följd: Slottet -84, Regnbågen -89, Fiolen -92. 1998 flyttade man in i 55+ huset Russinet, det fjärde. Det femte tycks fjärran.

Hur då?

Här tonar 'lundamodellen' fram. En blandning av omständigheter, individer och tur.

Kompetent föreningsbildning och en given, stor medlemskader och en positiv inställd fastighetsnämnd. I avtal fick föreningen rätt att ordna köbildning, bara medlemmarna stod i bostadskön. (Hos vissa tjänstemän och politiker hade ett kollektivhusintresse övervintrat från ett sprucket försök på 60-talet.)

KiL organiserade sig i arbets- och lobbygrupper. Mål var journalister, politiker och tjänstemän. Vi sökte hus och vi sökte kunskap och mening.

Medlemmarna konkretiserade sig i studiecirklar, »vad vi ville mena med kollektivt boende«.

Ingrid Sjöstrands »Samhem« valdes som gemensam kursbok, ABF köpte in ett 50-tal ex.

Till det 'allt' som skrevs om vad som höll på att hända i resten av Sverige och det begynnande rapportskrivandet i Stockholm. Och Dick-Urbans nödvändiga historiska bas.

Vreden hölls vid liv av ett antal nejbeslut i kommunen, men optimismen kittlades tidigt av ett förslag till 'det första huset' från fastighetskontoret. KiL kunde arbeta konkret.

Men vi var många. Hur behålla motivationen hos alla i föreningen, när blott en fjärdedel kunde platsa i det första?

Två viktiga principer växte fram.

Den egenorganiserade turordningen definierade dem som stod på tur till den första möjligheten. De bildade föreningen Slottet och släppte därmed fram en 'ny tät' i KiL att lobba för nästa hus! Och så fungerade det också för Regnbågen och Fiolen.

Det blev självklart att man flyttar in i ett hus vars 'sjal' skapats av eget program- ➤

GUN HAMMER

Fiolen – roligast i Lund

»Jag tror vi har det roligaste kollektivhuset i Lund.« **Ann-Charlotte från Fiolen ser glad ut. »Och frågan är om vi inte har minst av politisk nämnare av alla husen. Det är kanske där det sitter.«**

Middagen har just avslutats med en vackert tårta för att fira Tanja, 9 år. Fiolen är det tredje av de vanliga kollektivhusen, och det andra i bostadsbolaget LKFs regi. Startat 1992 har det 23 lägenheter, och cirka hälften av de första inflyttarna bor ännu kvar. »Vissa lägenheter har oftare bytt invånare«, säger Ann-Charlotte. »Nu har vi fått fyra nya familjer, unga och med och utan barn. Det känns som att en ny generation börjar ta plats, och det ger mycket energi åt huset.«

Fiolen har ett bra samarbete med LKF. De kan säga nej till en föreslagen ny hyresgäst, de kan till och med få en familj avhyst om den inte deltar i det kollektiva arbetet. Alla ska delta i matlagningen – middag varannan dag veckan runt, med uppehåll sommar- och jullov, är det sys-

tem som gäller sedan starten. Alla deltar i städningen och i trädgårdsarbetet.

»Jag tror att vi redan från början hade en gemensam föreställning att det är den goda sociala gemenskapen vi ska ha i centrum. Kollektivboendet motiveras inte av någon uttalad gemensam ideologi. En del av oss röstar nog borgerligt.« När jag berättar att vi prövade den politiska profilen i Slottet med anonym röstning under senaste valet börjar Ann-Charlotte genast fundera över att göra något liknande hos sig. »Det vore jättespännande att verkligen veta, inte bara tro som i dag.«

Fiolen har många fester och barnkalas. Salsa-festerna lockar många utifrån. Varje termin körs en filmhelg – två dagar fyllda med film på storbild med egen projektor. Loppis och öppet hus är andra gemensamma verksamheter som många deltar i.

»Egentligen skulle du intervjua någon yngre«, tycker Ann-Charlotte när vi avslutar samtalet. »Det skulle ge en del spännande och annorlunda vinklingar på livet i Fiolen.«

NEDTECKNAT AV BERTIL, SLOTTET, LUND

» Lundamodellen...

arbete och projektering. Man är överens i den gruppen om vad man vill mena med kollektivt boende, i det huset.

Alltså. 'Lundamodellen' kommer ur att husen skapas av de blivande boende i gemensamt arbete. Inte *åt* dem. I intensivt arbete för att få ett hus och sedan vad för ett hus.

'Vision söker hus' och sedan kollektivet som arkitekt.

När vi flyttar in har vi en gemensam föreställning om hur livet i huset skall vara. Vi har nått konsensus i förarbetena, tror vi. Radikaler har lämnat oss. Men nu skall visionerna konkretiseras i vardagligt varande – i verksamhet och träffar i trappor och rum och i att bara bo, med de andra omkring sig.

Livet i kollektivet utvecklas, tiden går. Det visar sig att förarbetenas diskussioner om organisation och regler varit överdrivna. Vi glider in i en lätt lundaanarkism. Vi är inte fler än att behov och ansvar är

uppenbart. Vi är inte fler än att man kan klara hela matlagningen på två (eller till och med en) – inget organisationsbehov! Blott: vi lagar, vilka äter?

När någon flyttar in i huset tar det naturligtvis tid att känna av allt det outtalade. Det tar tid, men det går. Man kliver in i konsensus, påverkar det kanske.

Lundamodellen, till sist, kan väl formuleras som ett kollektivt, gemensamt ansvarstagande för livet i ett hus där det underförstådda drivmedlet är att alla tjänar på att det fungerar, enkel vardagsrationalitet. Kollektivet som förvaltare — att sköta huset med händer och hjärta.

Med ett oerhört mervärde i att också ha grannar man känner väl.

'Lundamodellen' har visat sig vara uthållig. Slottet fyller 23 i år. Livet och verksamheten fortgår. Men alla hus har inte varit lika lyckosamma.

Till forskarna, och oss alla, vad vet vi om dem. Det saknas studier av de kollektiv som inte höll ut... varför???

LENNART NORD, SLOTTET, LUND

Kollektivhus NU

■■■ DET HÄR ÄR fjärde numret av »BO TILLSAMMANS« som är föreningens Kollektivhus NUs informationsblad. Vi har rullande ansvar för redaktionen. Den här gången är Elsa Grip i Lund redaktör. Nästa nummer kommer ut i höst och då finns redaktionen i Göteborg.

Styrelsen i Kollektivhus NU

Ordförande:

Dick Urban Vestbro, Tullstugan Stockholm, 070-6559483, dickurba@comhem.se

Kassör:

John Flechter, Tersen, Falun

Ordinarie:

Elsa Grip, Slottet, Lund

Elisabeth Olszon,

Majbacken, Göteborg

Hans von Zeipel, Svärdet, Stockholm

Suppleanter:

Wilhelm Caspary, Stolplyckan

Linköping

Viktor Gustafsson, Stolplyckan

Linköping

Ingrid Sillén, Södra station Stockholm

Johanna Ågren, Fullersta Backe

Huddinge

Vill du prenumerera på vårt nya elektroniska nyhetsbrev?

Skicka ett e-post till nyhetsbrev-kollektivhus-NU-subscribe@googlegroups.com

Du kommer att få nyhetsbladet Bo tillsammans och annan information relaterad till kollektivhusboende.

På hemsidan www.kollektivhus.nu

finns listan över kollektivhus i Sverige. Vet du något hus som inte finns med där, hör av dej till Dick Urban Vestbro 070-6559483 dickurba@comhem.se

På hemsidan kan man också sätta in en bytes- eller intresseannons. Mejla till wilhelm.caspary@gmail.com

Medlemskap

Kollektivhus betalar efter antal lägenheter: 300–600 kr. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 150 kr/år. Plusgirokonto 43 88 62 – 5. Ange vem som betalar samt e-post eller annan adress.

www.kollektivhus.nu